

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2011 ROK

I. WPROWADZENIE

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Jest kontynuacją i rozwinięciem działań podejmowanych przez gminę w latach ubiegłych. Ze zdobytych doświadczeń wynika, że zadania w zakresie profilaktyki uzależnień należy traktować łącznie, ponieważ instytucje i organizacje działające w tych zakresach to często te same podmioty. Program jest zgodny z wytycznymi celami strategicznymi przyjętymi w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy na lata 2010 – 2013.

Są to następujące cele strategiczne:

- 1) zapewnienie dostępu do pracy, zasobów, praw, dóbr i usług dla wszystkich,
- 2) zapobieganie ryzyku wykluczenia,
- 3) pomoc najbardziej narażonym (wspieranie najsłabszych)

II. Podstawa prawna

Podstawą prawną do praktycznej realizacji zadań i priorytetów w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień stanowi ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2007r. Nr 70, poz.473 z późn. zm.) i ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U Nr 179, poz.1485 z późn. zm.) Ustawy powyższe nakładają na organy administracji państwowej oraz samorządy terytorialne obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, działania na rzecz trzeźwości, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, wspierania działalności w tym zakresie oraz podejmowanie działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii, które obejmują m.in.:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- pomoc społeczną, psychospołeczną i prawną, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej oraz wspomagania działań instytucji.

Przy rozpatrywaniu zadań wynikających z programu, podstawą działań będą obowiązujące przepisy oraz wytyczne zawarte w „Rekomendacjach Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2011 rok.”

III. Diagnoza problemów uzależnień na terenie Gminy Stawiski.

Gminę Stawiski wg stanu na dzień 31.12.2010r. zamieszkiwało 6686 osób, w tym 1450 dzieci i młodzieży poniżej 18 roku życia, 4155 w wieku produkcyjnym i 1081 poniżej produkcyjnym.

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej wydano 35 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, tj.:
w punktach sprzedaży napojów alkoholowych:

- a) powyżej 18 % alkoholu – 8,
- b) powyżej 4,5 % alkoholu- 7,
- c) do 4,5 % alkoholu - 20 ,

Na terenie Gminy Stawiski wg stanu na dzień 31.12.2010r. liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych wynosiła:

- z napojami przeznaczonymi do spożycia poza miejscem sprzedaży – 17 punktów,
- z napojami przeznaczonymi do spożycia w miejscu sprzedaży – 3 punkty.

Maksymalna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych określona w uchwale Nr XVI/69/07 Rady Miejskiej w Stawiskach z dnia 28 września 2007r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży tych napojów na terenie gminy Stawiski wynosi :

- 1) 10 punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, (wykorzystane 7 punktów)
- 2) 10 punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, (wykorzystany 1 punkt)

Stan bazy i usług związanych z terapią osób uzależnionych i ich rodzin.

Na terenie gminy Stawiski działa Punkt Konsultacyjno – Informacyjny ds. Profilaktyki i Uzależnień oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, która współpracuje z Wojewódzkim Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży, Caritas w Łomży, Poradnią Terapii Uzależnień i Współuzależnień w Kolnie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie oraz Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Kolnie oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Stawiskach.

Na dzień 31.12.2010r. w PUP w Kolnie z terenu Gminy Stawiski zarejestrowanych było - 343 osoby bezrobotne, 46 osób uprawnionych do zasiłku i 174 osoby długotrwale bezrobotne.

Stopa bezrobocia wynosi 16,9 % w skali powiatu kolneńskiego.

Według informacji Posterunku Policji w Stawiskach w 2010 roku odnotowano 130 interwencji, w tym:

- 1) kradzież mienia – 9,
- 2) kradzież z włamaniem – 2,
- 3) pobicia i rozboje – 1,
- 4) przestępstwa z ustawy o narkomanii – 5,
- 5) kierowanie w stanie nietrzeźwości – 23,
- 6) zakłócenie ładu i porządku publicznego – 32,
- 7) zatrzymanych do wytrzeźwienia – 5,
- 8) nieobyczajny wybryk (nietrzeźwi leżący) – 6,
- 9) ukarani za spożywanie alkoholu w miejscach publicznych – 10,
- 10) liczba spraw o znęcanie – 0.

Odnutowano 20 domowych interwencji policji, które dotyczyły głównie nieporozumień pomiędzy małżonkami, bądź najbliższymi członkami rodzin, gdzie jedna ze stron znajdowała się w stanie po spożyciu alkoholu. W ramach procedury dotyczącej przemocy w rodzinie „Niebieska Karta” ujawniono 18 przypadków przemocy w których sprawca znajdował się w stanie nietrzeźwości. Z rozeznania środowisk wynika, że w 108 rodzinach występuje zagrożenie alkoholizmu. Rodziny te objęte są pomocą (obiady w szkołach, internatach, zakup podręczników, wyjazd dzieci na kolonie).

Policyjne statystyki potwierdzają, iż gmina Stawiski nie boryka się z bardzo wysokim wskaźnikiem przestępczości, jednak zdarzają się kradzieże (zarówno mienia jak i kradzieże z włamaniem). Szczególną uwagę należy zwrócić na zjawisko przemocy w rodzinie, które występuje w gminie. Powtarzające się akty przemocy domowej pod wpływem alkoholu, w których to ofiarami najczęściej są kobiety, niestety rzadko znajdują swój finał w sądzie. Liczba spraw o znęcanie wynosi zero, co świadczy, że w ogóle nie jest współmierna do liczby policyjnych interwencji w sprawach „awantur domowych”. Niepokojąca jest również liczba osób prowadzących pojazdy pod wpływem alkoholu, stwarzając ogromne zagrożenie na lokalnych drogach, co świadczy o tym, iż należałoby zwrócić uwagę na profilaktykę w tym zakresie. Kolejnym aspektem wymagającym zainteresowania jest fakt potencjalnych „nieszczelnych granic” sprzedaży alkoholu

nieletnim. Wprawdzie nie było żadnego zdarzenia, że sprzedawca sprzedał alkohol dla nieletniego i sprzedawcy deklarują, że nigdy nie sprzedaliby nieletnim alkoholu i papierosów, to młodzi ludzie, uczniowie szkół w gminie przyznają, iż kupienie alkoholu czy papierosów nie stanowi dla nich dużego problemu.

Negatywne zjawiska dotyczące rodziny obrazują dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Stawiskach. Na terenie gminy jest 364 rodziny patologiczne. Rodziny te w 2010r. otrzymały następującą pomoc:

- 1) pomoc rzeczową w formie żywności przekazywanej z Programu Ogólnopolskiego PEAD z Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Łomży – 98;
- 2) bezpłatne posiłki dla dzieci i młodzieży w ramach programu :
 - dzieci w wieku przedszkolnym uczęszczające do Miejskiego Przedszkola w Stawiskach - 17,
 - uczniowie uczęszczający do szkoły podstawowej – 114,
 - uczniowie uczęszczający do gimnazjum - 62,
 - uczniowie uczęszczający do szkoły ponadgimnazjalnej – 18,Ogółem na 1097 dzieci i młodzieży programem objęto 211 osób.
- 3) pomoc finansowa w formie zasiłków celowych – 241;
- 4) pomoc finansowa w formie zasiłków okresowych – 128;
- 5) usługi opiekuńcze – 17;
- 6) praca socjalna (poradnictwo, interwencje) - ogółem 415 podopiecznych w tym 108 z problemem alkoholowym;
- 7) sfinansowanie wypoczynku letniego z funduszu gminnego programu profilaktyki: kolonie letnie w Augustowie – 10 osób, kolonie letnie w Zakopanem – 10 osób, kolonie letnie w Kołobrzegu – 3 osoby.

Reasumując powyższe nasuwa się wniosek, iż nadal należy prowadzić edukację wśród dzieci i młodzieży, wdrażać programy szkoleniowe skierowane do rodziców, nauczycieli i pedagogów, zawierające konkretne wskazówki wychowawcze w kontekście zagrożeń używania i nadużywania alkoholu, agresji i przemocy w rodzinie.

IV. Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki :

Jednostką organizacyjną odpowiedzialną za prawidłową realizację gminnego programu profilaktyki uzależnień na 2011 rok jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Stawiskach. Współrealizatorami Programu będą:

- 1) Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Stawiskach.
- 2) Punkt Konsultacyjno – Informacyjny ds. Profilaktyki i Uzależnień w Stawiskach.
- 3) Gminny Ośrodek Kultury w Stawiskach.
- 4) Biblioteka Publiczna w Stawiskach oraz Filia Biblioteczna w Porytem.
- 5) Placówki oświatowe na terenie gminy Stawiski.
- 6) Gminny Klub Sportowy w Stawiskach.
- 7) Posterunek Policji w Stawiskach.

V. Cel główny programu

Zmniejszenie zagrożeń związanych ze zjawiskiem uzależnień w gminie Stawiski.

VI. Cele szczegółowe

- 1) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.
- 2) Wzbogacenie oferty atrakcyjnego spędzenia czasu wolnego i promowanie zdrowego stylu życia.
- 3) Wzmocnienie więzi rodzinnych.

- 4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii.

VII. Aspekty finansowe realizacji programu

1) Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań gminnego programu profilaktyki uzależnień są środki budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na 2011 rok. Są one przewidziane w wysokości: 55274zł słownie: (pięćdziesiąt pięć tysięcy dwieście siedemdziesiąt cztery złote)

2) Zasady finansowania

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Stawiskach:

- 1) Członkom GKRPAiPN w Stawiskach przysługuje wynagrodzenie za uczestnictwo i pracę w posiedzeniach komisji.
- 2) Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest uczestnictwo w posiedzeniu i potwierdzenie własnoręcznym podpisem na liście obecności uczestników posiedzenia.
- 3) Członkowie GKRPAiPN w Stawiskach otrzymują wynagrodzenie w wysokości 70 zł za udział w każdym posiedzeniu.
- 4) Nie rekomenduje się finansowania ze środków gminnego programu przejazdu osób uzależnionych do placówek leczenia odwykowego. O środki na ten cel osoby uzależnione mogą starać się w Ośrodku Pomocy Społecznej w Stawiskach na podstawie art.36 ust.2 pkt b w związku z art.17 ust.1 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U z 2009r. Nr 175, poz.1362 z póź. zm.) zgodnie, z którym do obowiązkowych zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej należy przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowego.
- 5) Środki w ramach realizacji programu nie mogą być przeznaczone na finansowanie pomocy materialnej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.

VIII. Zadania przewidziane do realizacji w 2011 roku :

Cel I :

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Sposób realizacji:

- 1) Realizowanie dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy programów z zakresu profilaktyki alkoholizmu i narkomanii, promocji zdrowia oraz bezpieczeństwa.
- 2) Udział w ogólnopolskich lub lokalnych kampaniach i akcjach profilaktycznych skierowanych do różnych grup odbiorców.
- 3) Wspieranie realizacji programów w zakresie profilaktyki uzależnień poszerzonych o różne formy zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów.
- 4) Dofinansowanie pozaszkolnych programów profilaktycznych adresowanych do zagrożonych uzależnieniem uczniów oraz ich rodziców.
- 5) Przeprowadzenie szkoleń grup zawodowych: policjantów, pracowników służby zdrowia, pracowników socjalnych, sprzedawców, nauczycieli z zakresu problemów uzależnień, działań profilaktycznych i metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji.
- 6) Upowszechnianie wiedzy z zakresu profilaktyki poprzez zakup materiałów informacyjno – edukacyjnych i profilaktycznych, np. prasa i książki specjalistyczne, filmy, broszury, plakaty, nagrody w konkursach i zawodach.
- 7) Finansowanie szkoleń dla osób realizujących gminny program profilaktyki uzależnień.
- 8) Monitowanie problemów uzależnień poprzez prowadzenie badań, sondaży, lokalnych diagnoz pozwalających ocenić aktualny stan problemów uzależnień oraz efektów podejmowanych działań.

Cel II:

Wzbogacenie oferty atrakcyjnego spędzenia czasu wolnego i promowanie zdrowego stylu życia.

Sposób realizacji:

- 1) Finansowanie działalności świetlic opiekuńczo - wychowawczych dla dzieci i młodzieży.
- 2) Wspieranie organizowania aktywnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych uzależnieniami, takich jak: zajęcia podczas ferii zimowych, półkolonie i kolonie letnie, obozy terapeutyczno – wypoczynkowe, obozy sportowe lub profilaktyczne.
- 3) Dofinansowanie ogólnodostępnych zajęć sportowych, kulturalnych oraz innych przedsięwzięć służących zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz ich rodziców, jako alternatywa wobec używek.
- 4) Organizowanie imprez i wspieranie inicjatyw promujących trzeźwy styl życia i integrujących środowiska patologiczne ze społeczeństwem, w tym imprezy kulturalne i artystyczne.

Cel III:

Wzmocnienie więzi rodzinnych

Sposób realizacji:

- 1) Prowadzenie i finansowanie punktu konsultacyjnego świadczącego pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom. Podstawowe zadania punktu konsultacyjnego:
 - motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w zakładach leczenia odwykowego, kierowanie do leczenia specjalistycznego,
 - motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia,
 - udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. poprzez rozmowy podtrzymujące, uruchomienie przy Punkcie Konsultacyjnym grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu)
 - rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
 - inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,

Punkt Konsultacyjny jest dostępny dla klientów w Stawiskach przy ul. Polowej 21 w każdy piątek od 15 – 18 (warunki lokalowe gwarantują osobom zgłaszającym się dyskrecję).

- 2) Utworzenie, prowadzenie i finansowanie klubu integracji społecznej.
- 3) Wdrażanie procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie.
- 4) Prowadzenie lokalnych działań informacyjno – edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów uzależnień(organizowanie happeningów, kampanii i innych imprez profilaktycznych).

Cel IV :

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.131 i art.15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Cel V:

Instytucja zobowiązania do leczenia odwykowego.

Sposób realizacji:

- 1) Motywowanie osób uzależnionych do rozpoczęcia procesu leczenia.
- 2) Prowadzenie postępowania przygotowawczego w sprawach o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego i kierowanie do biegłych sądowych oraz wniosków do sądu.
- 3) Pokrycie kosztów badań przeprowadzonych przez biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – osób kierowanych przez GKRPAiPN na leczenie odwykowe oraz opłacenie procesu sądowego.

IX. Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi.

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Stawiskach przeprowadzać będzie kontrole punktów sprzedaży alkoholu w zakresie respektowania przez nie warunków sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad obrotu napojami alkoholowymi określonymi przez ustawę, w szczególności zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych:
 - a) osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości,
 - b) osobom do lat 18,
 - c) na kredyt lub pod zastaw.
- 2) W czasie prowadzonych kontroli zwrócona zostanie uwaga na:
 - a) funkcjonowanie tzw. ogródków konsumpcyjnych, parasoli z siedziskami) przy punktach sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży.
 - b) zakaz reklamy i promocji napojów alkoholowych.

X. Postanowienia końcowe

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2011 rok obejmuje działania służące realizacji podstawowych zadań własnych gminy, które są nakierowane na zmianę postaw w społeczności lokalnej.

Program posiada również poszczególne działania nakierowane na pomoc ludziom z problemem alkoholowym i ich rodzinom.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej

Barbara Rządka